

En ny, dansk udviklingspolitisk strategi med styrket fokus på Agro-økologi - for fødevarer sikkerhed, beskæftigelse, klimaomstilling og mindre pres på naturen

Medunderskriverne af dette fælles høringsvar anbefaler, at DANIDAS nye udviklingspolitiske strategi (2021-24) prioriterer Agro-økologi i det fremtidige bilaterale, multilaterale og civilsamfundssamarbejde med fokus på at styrke udviklingslandenes fødevarer sikkerhed, beskæftigelse, klimaomstilling og biodiversitet.

Baggrund

Dansk og international forskning, herunder FAO, FN's klimapanel (IPCC), og Committee on World Food Security fremhæver agro-økologiske landbrugsmetoder som et effektivt redskab i kampen mod sult og fattigdom i det globale syd. Agro-økologi giver større og mere stabil fødevarerproduktion blandt millioner af smålandbrug, der udgør størstedelen af befolkningen og beskæftigelsen i verdens fattigste lande. Agro-økologi bidrager samtidig til opbremsning af tre forbundne globale kriser: klimaforandringer, migration og tilbagegangen i biodiversitet.

Derfor prioriterer IFAD, FAO og andre internationale udviklingsinstitutioner i stigende grad agro-økologi som redskab, ligesom de første nationale udviklingsstrategier for systematisk fremme af agro-økologi har set dagens lys i Tyskland, Frankrig og Schweiz. Men Danmark er til trods for sin styrkeposition inden for økologi og landbrug fraværende og bruger kun en meget begrænset del af udviklingsbistanden på agro-økologi. Det dokumenteres i rapporten "Sustainability Starts From the Ground" af Folkekirkens Nødhjælp (2020), som anbefaler en opprioritering af agro-økologi i Danmarks kommende udviklingsstrategi for at bekæmpe sult, fattigdom og klimaforandringer.

Anbefalingen understøttes af forskning, som viser at agro-økologiske metoder, som sædskifte, kompostering, effektiv brug af husdyrgødning og kvælstofsamlende planter afgrøde-diversitet og integration af træer styrker jordens frugtbarhed. Større afgrødeudbytter og brug af skovlandbrugssystemer reducerer behovet for skovfældning for mere landbrugsjord. Tilpasning til lokale økosystemer, jord med øget frugtbarhed og integration af flerårige og permanente afgrøder gør fødevarerproduktion mere robust overfor klimaforandringer. Jorden holder bedre på vand i tørre perioder og er mindre udsat for erosion ved tungt regnsky, som forbindes med klimaforandringer.

Samtidig giver agro-økologiske metoder mere stabile og større høstudbytter af varierede afgrøder, som giver bedre næring og højere husstandsindkomster, der betaler for skolegang og øger velstand og økonomisk uafhængighed hos småproducenter, som oftest er kvinder. Netop kvinder udgør et stort potentiale og agro-økologi er med til at sikre kvinder mere lige adgang til ressourcer og beslutninger i landbruget. Der er desuden tale om en lavrisikoproduktion, der ikke kræver dyre indkøb og import af sprøjtemidler eller kunstgødning, og som derfor er velegnet til de typisk meget små landbrug i udviklingslande.

På denne baggrund har flere af Danmarks partnerlande eksplicit udtrykt ønske om en styrket udvikling af agro-økologi, primært som strategi for fødevarer sikkerhed, men også som strategi for klimaresiliens og økonomisk udvikling. Økologiske fødevarer, som er én gren af agro-økologi, er nemlig en sektor med stor vækst, samt beskæftigelses- og eksportpotentiale. Især opbygning af den økologiske værdikæde og kvalitetssikring, styrkelse af lokale og globale økologiske markeder, der allerede nærmer sig 100 mia. euro, og hvor prisniveauet er gunstigt.

Danske og østafrikanske NGO'ers indsatser for udvikling af agro-økologi i Østafrika har fornylig resulteret i vedtagelsen af en progressiv økologilov i Uganda (2020), der indeholder klare mål og indsatser for en koordineret udviklingsindsats for økologisektoren, rettet mod landbruget, investering i værdikæder, øget kapacitet i civilsamfundsorganisationer og bedre regeringsførelse. En målrettet dansk indsats fra DANIDA og CISU samt forskere, private virksomheder, investorer og NGO'er vil kunne yde et vigtigt bidrag til at Uganda lykkedes med implementeringen af dette ambitiøse, nationalt forankrede udviklingsinitiativ.

Danske NGO'ers indsatser for udvikling af agro-økologi i Sydøstasien har tilsvarende givet konkrete resultater i form af stiftelsen af Vietnams første økologiske landsforening (Vietnam Organic Agriculture Association) samt udviklingen og implementeringen af den første anerkendte mærkning af økologiske afgrøder i Vietnam og senest også vedtagelse af en decideret økologilovgivning.

En opprioritering af agro-økologi i Danmarks nye udviklingsstrategi vil dermed være stærkt forankret i både forskning, global markedsudvikling, danske styrkepositioner og partnerlandes egne udviklingsprioriteter. Det vil også bygge videre på positive danske resultater med agro-økologi i Østafrika og Sydøstasien. Prioritering af agro-økologi i både bilaterale udviklingspartnerskaber og i CISU vil bidrage positivt til danske udviklingsmål: klimaomstilling, fødevarerikkerhed, beskæftigelse, ligestilling, et styrket civilsamfund og en opbremsning i massemigration drevet af manglende mad og muligheder.

Anbefalinger:

- *At DANIDAS strategi 2021-24 indeholder et markant "Agro-Økologi Initiativ" der skal understøtte forsat udvikling af agro-økologi i partnerlande i samspil med DANIDAS programsamarbejdslande, dansk erhvervsliv og civilsamfundet.*
- *Det anbefales dertil at DANIDA lancerer nogle pionérinitiativer i partnerskabsaftalerne med fx Uganda, Tanzania, Myanmar og Vietnam, med fokus økonomisk- og rådgivningsbistand til understøttelse af implementering af relevant lovgivning, herunder målrettede indsatser for udbredelse af effektive agro-økologiske metoder i landbruget; samspil med initiativer, der stopper tabet af biodiversitet; styrket kapacitet i civilsamfundsorganisationer samt udvikling af værdikæden med henblik på økonomisk udvikling, beskæftigelse og eksport, hvor økosystemer samtidig beskyttes.*

Forslag til centrale elementer i Agro-Økologi Initiativet:

- 1) **Udbredelse af agro-økologiske metoder og producentsamarbejde via NGO capacity building** i partnerlande. Herunder opskalering af fx dansk/afrikanske samarbejde om digitalisering hos små landbrug, agroforestry, Farm Family Learning Groups, og tilsvarende tilgange fremhævet af African Union Commission som effektive strategier for videndeling og forbedring af landbrugsmetoder i småbrug.
- 2) **Mobilisering og styrkelse af kritiske værdikæder** i et nært samarbejde mellem danske og lokale virksomheder, NGO'er og multilaterale aktører, samt støtte til interventioner, der fremmer investering, iværksætteri, kooperativer, fairtrade, samt lokal forarbejdning, og -beskæftigelse.
- 3) **Fremme af bæredygtig og klimavenlig markedsudvikling og eksport**, herunder styrket organisering af markedssamarbejde og udbredelse af kost-effektiv produktcertificering.
- 4) **Understøtte og udbrede effektive nationale lovgivning og policy implementering i partnerlande, med udgangspunkt i partnerskabssamarbejde med Uganda, Tanzania og Vietnam**, herunder assistance med udvikling af policy, administrative set-up, og samspil med civilsamfund og lokale myndigheder.
- 5) **Løbende evaluering, og fremme af best practices** på tværs af danske partnerlande og i internationale fora, hvor agro-økologi prioriteres, herunder FAO, IFAD og African Union.

Agricultural Development Denmark Asia (ADDA)
CARE Danmark
Fairtrade Mærket Danmark
Folkekirkens Nødhjælp (DanChurchAid)
Verdens Skove
Økologisk Landsforening (Organic Denmark)

COOP Danmark
Naturmælk
REMA 1000
Salling Group
Thise Mejeri
Holmbeck EcoConsult